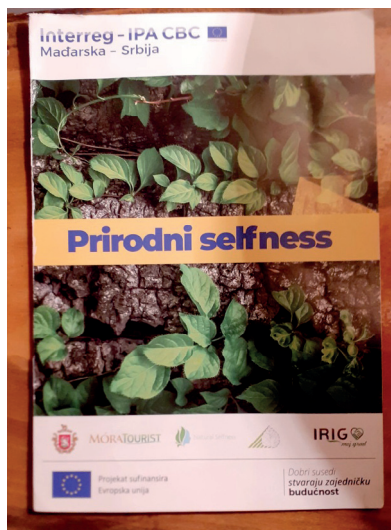

МЕЂУНАРОДНИ ПРОЈЕКАТ У ОКВИРУ INTERREG IPA CBC HUSRB

‘NATURAL SELFNESS – Природни селфнес’ NATESS (2018-2021) Завршна конференција, 2021.

Током периода 01.11.2018-30.04.2021. године започет је и успешно реализован пројекат прекограничне сарадње **‘NATURAL SELFNESS – Природни селфнес’ NATESS (2018-2021)**, чији су корисници били: Општина Ириг, Ириг, Србија; MÓRA – TOURIST Információs és Szolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság, Moraholom, Hungary; Институт за низијско шумарство и животну средину, Универзитет у Новом Саду, Нови Сад, Србија и Удружење грађана ‘Ириг мој град’, Ириг, Србија. Пројекат је подржан од стране Европске уније, кроз прекогранични програм Interreg IPA CBC HUSRB.

Interreg – IPA програм прекограничне сарадње Мађарска – Србија, успешно се имплементира од стране Европске уније у периоду 2014-2020. године, путем Инструмента за предприступну помоћ (ИПА). По принципу „заједничког система управљања“ земаља учесница – Мађарске и Србије, програм финансира и подржава пројекте сарадње организација из програмске области – округа Чонград (*Csongrád*) и Бач-Кишкун (*Bács-Kiskun*), у Мађарској и округа Западна Бачка, Северна Бачка, Јужна Бачка, Северни Банат, Средњи Банат, Јужни Банат и Срем, у Србији. Програм помаже развој и стабилност пограничног региона, унапређује општи квалитет живота локалног становништва, омогућава економску сарадњу организација из ове две земље, негује заједнички идентитет, културно-историјско наслеђе и доприноси еколошкој одрживости и сигурности пограничног региона. Циљ пројекта **‘NATURAL SELFNESS – Природни селфнес’ NATESS (2018-2021)** био је јачање и интеграција прекограничне туристичке понуде и боље управљање природним и туристичким потенцијалима две суседне земље, уз постизање одрживог развоја региона и његових заједница, са нагласком на развој здравственог туризма и катализирању локалних инвестиција и тржишта рада у руралним

подручјима. Посебну подршку и допринос целокупној реализацији пројекта, на пољу развоја научно-истраживачког рада дао је др Саша Орловић, ред. проф., директор Института за низијско шумарство и животну средину Универзитета у Новом Саду, са својим сарадницима.

Радно председништво и учесници Завршне конференције
Пројекта 'NATURAL SELFNESS – Природни селфнес' NATESS (2018-2021)

Свечаном конференцијом, одржаном 28.04.2021. године, у Иригу, у просторијама Спомен-куће Борислава Михајловића Михиза, пројекат NATESS је успешно и завршен, упркос врло тешким околностима под којима се одвијао, услед пандемије COVID-19. На конференцији су приказани концепт пројекта *'NATURAL SELFNESS – Природни селфнес'* NATESS (2018-2021), као и спроведене кључне пројектне активности. Поздравну реч на овом догађају одржао је **Миодраг Бебић**, потпредседник Општине Ириг, Србија; која је била водећи корисник пројекта. Врло садржајном презентацијом и излагањем појединих активности, **Марко Келембер**, руководилац пројекта NATESS, Општина Ириг, Србија, представио је реализоване фазе пројекта. Говорници на конференцији били су, такође, и: **Идиго Kovacs**, руководилац пројекта, испред MORA-TOURIST, непрофитног друштва са ограниченом одговорношћу за информације и услуге, из Мађарске; **Мартина Зорић**, руководилац пројекта и истраживач, испред Института за низијско шумарство и животну средину Универзитета у Новом Саду, Нови Сад, Србија и **Срђан Бугимчић**, потпредседник Удружења 'Ириг мој град' из Ирига, Србија.

Марко Келембер, руководилац Пројекта *'NATURAL SELFNESS – Природни селфнес'* NATESS (2018-2021), општина Ириг

Мартина Зорић, руководилац пројекта и истраживач, представник Института за низијско шумарство и животну средину Универзитета у Новом Саду

Истакнути гости који су подржали реализацију пројектних активности били су: прим. **др Горана Исаиловић**, председница Удружења MSPAAS и копредседница FTSEE – Удружења за терапију шумама Југоисточне Европе, сертификовани водич за терапију шумама по ANFT-методи и шумски медицински специјалиста по INFOM-методи; **др Јелена Фаркић**, специјалиста у туризму, предавач на Универзитету у Гриничу, Велика Британија; којој је примарна област истраживања туризам заснован на природи и екотерапији; **др Марина Вукин**, научни сарадник, испред Удружења шумарских инжењера и техничара Србије, шумски медицински специјалиста по INFOM-методи, специјализована за вредновање шумских комплекса намењених здравственим програмима шумске медицине и шумског wellness-a; и **Гордана Пешаљ**, економиста за туризам, специјализовани струковни козметичар-естетичар за област медицинске естетике, председница FTSEE – Удружења за терапију шумама Југоисточне Европе и шумски медицински специјалиста по INFOM-методи.

На конференцији је наглашено да природни ресурси који се налазе на подручју обухваћеном пројектом – НП 'Фрушка Гора' и НП Kiskunsagi, у чијем се саставу или непосредном окружењу налазе чувена бањска подручја са термалним изворима, пружају могућности за развој многобројних иновативних пројеката и разноврсне туристичке понуде. Тако је, током реализације NATESS пројекта, створена јединствена туристичка понуда у овом прекограничном региону – тзв. 'природни селфнес', који подразумева нове приступе програмима јавног здравља и здравственог туризма, те промовисање значаја социјално-здравствених функција заштићених природних подручја, а посебно шумских екосистема у оквиру њих.

Гордана Пешаљ, председница FTSEE – Удружења за итерацију шумама Југоисточне Европе; Марко Келембер, руководилац пројекта NATESS и прим. др Горана Исаиловић, председница MEDICAL SPA ASOCIJACIJE

Активности пројекта груписане су по исходима пројекта, и то: 1. успостављена је нова прекогранична туристичка понуда, која је обухватила реконструкцију *Шумског селфнесс-центра* у Шашинцима и изградњу шумског амфитеатра, бунгалова, стазе здравља и сензорне баште; 2. дефинисан план развоја туризма у региону и израђена *Студија о друштвено-економском и туристичком развоју за прекогранични развој и сарадњу Мађарске и Србије*; 3. извршено је мултидисциплинарно истраживање различитих врста дрвећа и састава шумског ваздуха на подручју НП 'Фрушка Гора'; 4. реализација 12 шумских радионица и семинара о сензорним вртovima, на тему програма јавног здравља, здравственог туризма и екотерапије; 5. тренинг-програм за представнике и чланове локалних заједница, заснован на формирању нових туристичких услуга и производа везаних за људске и природне ресурсе; 6. одржане су 2 међународне конференције: *'Изазови за развој нових туристичких ниша - Challenges for the development of new tourist niches'* (Vrdnik, Serbia, 2019) и *'Утицај биљака на људско здравље и друштво - Impact of Plants on human Health and Society'* (Novi Sad, Serbia, 2021); 7. израђена је тројезична web-страница (www.interreg-ipa-husrb.com), реализована прекогранична туристичко-промотивна кампања и отворен прекогранични кластер.

Шумске радионице у оквиру ‘*NATURAL SELFNESS – Природни селфнес*’ NATESS (2018-2021)

Својим резултатима, пројекат ‘*NATURAL SELFNESS – Природни селфнес*’ NATESS (2018-2021), показао је да заједнички координиране прекограничне туристичке дестинације, засноване на комплементарним локалним добрима, могу да осигурају одрживи развој туристичких потенцијала обухваћеног прекограничног региона. Истовремено, промовисање сарадње у областима заштите природе, здравственог туризма, културе, разоноде, спорта и др., позитивно утиче на здравље и благостање грађана, као и просперитет локалних заједница и руралних подручја. Коришћењем локалних ресурса, природних и људских, у прекограничном региону створена је потпуно другачија и јединствена туристичка понуда – *NATURAL SELFNESS*.

Поред коришћења потенцијала постојећих шума и термалних извора, као и производа локалног становништва (храна, пиће, сувенири и тд.), подручја обухваћена пројектом богатија су новим туристичким производом, који представља иновативни приступ коришћењу услуга природних екосистема. Све наведено, уз смањење незапослености кроз стварање могућности за отварање нових радних места, допринеће усклађеном развоју прекограничног региона Србије и Мађарске.

*др Марина Вукин, научни сарадник
Марко Келембер, шум. мед. специјалиста*